

BAC 2021

Barem de evaluare și de notare

Proba scrisă la profilul ARTE, disciplina *Istoria artelor plastice*

Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate prin barem. Nu se acordă fracțiuni de puncte. Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor. Nota finală se calculează prin convertirea punctajului în note, conform unei scheme. Se pot reprezenta, după caz, schițe și desene în pix sau stilou cu cerneală albastră.

SUBIECTUL I (19 puncte)

Legi și canoane ale artei antice

Nr. d/o	Item	Scor	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Determină ramura artelor plastice în care se încadrează operele din imaginile a), b), c):</i>	1p. pentru răspunsul corect. Total 1 punct	Sculptură
2.	<i>Determină căror culturi aparțin operele de artă prezentate în imaginile a), b), c):</i>	Câte 1p. pentru fiecare denumire corectă. Total 3 puncte	a) Grecia antică b) Egiptul antic c) Roma antică
3.	<i>Identifică denumirea corespunzătoare pentru fiecare operă de artă:</i>	Câte 1p. pentru fiecare denumire corectă. Total 3 puncte	a) <i>Nike (Victoria) din Samothrace</i> b) <i>Triada lui Mikerinos</i> c) <i>Augustus Della Prima Porta</i>
4.	<i>Realizează o descriere succintă a fiecărei opere. Vei avea în vedere: tematica și modalitatea de reprezentare a corpului uman:</i>	1p. pentru descrierea temei; 1p. pentru două enunțuri despre perioada în care s-a realizat opera; 2p. pentru descrierea modalității de reprezentare a corpului uman. Total 4 puncte	Nike (Victoria) din Samothrace este o sculptură grecească cu <i>subiect mitologic</i> , creată în <i>perioada elenistică</i> , care reprezintă zeița victoriei Nike, azi se află în cadrul muzeului Luvru în Paris. Ea a fost găsită în sanctuarul zeilor Cabiri, pe insula grecească Samothraki. Este, probabil, din jurul anului 190 î.H. Se presupune, că statuia a fost creată de un sculptor de pe insula Rodos. Sculptură de mare expresivitate, în care <i>predomină naturalismul</i> . Zeița este redată cu aripile deschise, aterizând pe prora unei nave. Rolul ei este de a anunța Victoria, avea brațul drept ridicat (fie pentru a saluta, fie pentru a trâmbița izbânda, fie pentru a ține o coroană). Are înălțimea (cu tot cu proră) - 5.57 cm, e sculptată din marmură albă de Paros. Deși capul și brațele statuii nu au fost găsite, acest lucru doar sporește forța de expresie și farmecul pe care Nike îl exercită asupra spectatorului.
	<i>a)</i>	1p. pentru descrierea temei; 1p. pentru două enunțuri despre perioada în care s-a realizat opera; 2p. pentru descrierea modalității de reprezentare a corpului uman. Total 4 puncte	Triada lui Mikerinos este o operă sculpturală din perioada Imperiului Vechi/Egiptul antic, fiind înscrisă <i>compozițional în piramidă</i> , este reluata în mai multe variante, cu unele intervenții de realizare plastică. Grupul statuar este format din cuplul regal al faraonului și reginei alături de care se află zeita Isis, divinitate supremă, care reda suflul vital faraonului defunct. Capul cu bărbia înălțate, pumnii strânși definesc momentul procesului ritualic. Simetria anatomiei, cu excepția faraonului Mikerinos al cărui picior stang este proiectat înainte, indică <i>respectarea principiilor stilistice</i> prestabilite. Impresionantă este și alăturarea personajelor; atitudinea impunătoare a faraonului, silueta masculină, este fascinantă și sobră. Înscrisura simetrică între cele două siluete feminine dezvaluie frumusețea și grația femeii egiptene din antichitate.
	<i>b)</i>	1p. pentru descrierea temei; 1p. pentru două enunțuri despre perioada în care s-a realizat opera; 2p. pentru descrierea modalității de reprezentare a corpului uman. Total 4 puncte	

c)	1p. pentru descrierea temei; 1p. pentru două enunțuri despre perioada în care s-a realizat opera; 2p. pentru descrierea modalității de reprezentare a corpului uman. Total 4 puncte	Augustus della Prima Porta Caracteristica sculpturii din perioada Romei Imperiale: tendință „idealizată” a zeităților, a unor personaje alegorice sau împărați. Este o statuie, în mărime naturală, care-l reprezintă pe primul împărat al Imperiului Roman – Augustus. Sculptura-portret a împăratului deținea o funcție importantă în propaganda imperială, aceasta reprezentau imaginea domnitorului și proiectau în mintea publicului o anumită percepție a personalității acestuia. Statuia Augustus Della Prima Porta – statuie în armură; armura este tratată ca o sinteză de semne, simboluri și personificări care se referă la victoria împăratului asupra partilor – eveniment important, aducător de prosperitate și pace romană.
----	--	--

SUBIECTUL II (26 puncte)

Edificii și tipologii

Nr. d/o	Item	Scor	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Încercuiește litera din dreptul enunțului corect.</i>	Câte 1p. pentru fiecare răspuns corect. Total 4 puncte	a); c); e); f)
2.	<i>Explică destinația următoarelor tipuri de construcții, prezentând câte un exemplu de referință din cadrul arhitecturii evului mediu.</i> a) Donjon	1p. pentru semnificația tipului de construcție; 1p. pentru exemplul de referință. Total 2 puncte	Stilul romanic, Donjon -elementul central al castelului, cu înfățișarea unui turn înalt cel mai înalt al unei cetăți, care servește ca punct de observație, ca loc de tragere și de ultim refugiu dacă restul cetății a fost ocupat de inamic. Donjonul este turnul principal, bine întărit al unei fortificații medievale, în care se refugiau stăpânii castelului. Turnul-donjon - o construcție unghiulară sau circulară, dezvoltată în special pe axa verticală, de regulă cu parter și două-patru etaje. Pereții groși (2,5 – 4 m), de exemplu la donjoanele normande, fiind prevăzute cu scări sau culoare de acces. Încăperile de la etaj erau folosite pentru locuire, camere de depozite. Donjonul a apărut la sf. sec. al XIII-lea, perioada sa clasică fiind aceea a secolului al XIV-lea. Ultimele au apărut în secolul al XV-lea, chiar și în ambianța orașului. Ex. Donjonul din Rochester, Anglia; Donjonul Cheresig; Donjon von Ponce, Franța.
	b) Castel	1p. pentru semnificația tipului de construcție; 1p. pentru exemplul de referință. Total 2 puncte	Stilul romanic, Castel - era considerat construcția cea mai reprezentativă a epocii/medievale, care exprima autoritatea feudalului asupra zonei care îi aparținea, fiind și simbolul autorității feudale din punct de vedere politic și social. Majoritatea castelelor se aflau în Franța, construite fiind în sec. XI-XII. Castelele nobililor asigurau locuința seniorilor feudali, ele fiind și fortărețe în caz de atac. Castelele erau situate pe înălțimi, înconjurare de ziduri groase și înalte, construite din piatră. În partea de sus, castelele erau dotate cu creneluri, ziduri de strajă și tunuri de apărare. Din exterior, ele erau înconjurare de șanțuri adânci pline cu apă, traversarea fiind posibilă pe poduri mobile. Ex. Castel del Monte/Neapole; Castelul Corvinilor/Hunedoara.
	c) Bazilică	1p. pentru semnificația tipului de construcție; 1p. pentru exemplul de referință. Total 2 puncte	Stilul bizantin, Bazilică - biserică medievală, în formă de dreptunghi, împărțită în interior în trei părți prin șiruri de coloane. Spațiul interior este împărțit transversal în trei părți: altar, naos și pronaos . Primele biserici creștine au folosit planul bazilicii forense , cunoscut sub numele de plan bazilical , care se definește prin următoarele elemente: – nava centrală , mai înaltă și mai largă decât celelalte; – două nave laterale , despărțite de cea centrală prin șiruri de coloane; – o absidă , spre răsărit, opusă intrării principale. Sistemul de acoperire al unei asemenea clădiri este șarpanta aparentă . Ex. Bazilica Sant Apollinare Nuova; Bazilica San Marco din Veneția.
3.	<i>Prezintă evoluția tipurilor de plan și a sistemelor de</i>	2p. pentru evoluția tipurilor de plan, 2p. pentru sistemul de	Catedrala gotică - <i>Sistemul de acoperire</i> : utilizarea arcului frânt, ascuțit (obținut din intersecția a 2 segmente de cerc) care permite o acoperire mai îngustă decât arcul semicircular; utilizarea bolții arcuite pe carcasă de ogive și nervuri; boltă sprijinită pe 2 arcuri diagonale care se intersectează în „cheia bolții”; <i>Notre Dame, Paris.</i>

	<p><i>acoperire ale catedralelor gotice.</i></p> <p>Te vei referi la o țară (Franța, Germania, Anglia, Italia) și la două opere de referință.</p>	<p>acoperire, 2p. pentru opere.</p> <p>Total 6 puncte</p>	<p>Catedrala gotică– planul bazilical (boltă în ojivă, arce butante), catedrala gotică păstrează planul bisericilor romanice, cu distribuția spațiilor: nava centrală, 2-6 nave laterale, plasate simetric față de nava centrală, un transept, deambulatoriu. În elevație, interiorul catedralei gotice se desfășoară pe mai multe nivele (nivelul arcadelor, tribuna, nivelul ferestrelor). Datorită noului sistem de acoperire, bazat pe arcul frânt și bolta în cruce pe ogive, prezența arcelor butante la exterior, care înlocuiesc contraforții masivi și zidurile cu greutate excesivă; s-au construit edificii mai înalte, mai zvelte, cu pereți ușori, perforați de ferestre mai mari decorate cu vitralii, prevăzute cu retrageri succesive, cu portaluri monumentale, cu rozase pe fațade și cu turnuri fleșă foarte elansate. Planul catedralei devine mai omogen și mai integru față de cel romanic. Etape ale goticului: Gotic timpuriu; Gotic clasic; Gotic reionant; Gotic flamboaiant. Ex. Catedrala din Amiens, Chartres, Paris, Köln.</p>
4.	<p><i>Realizează o analiză comparativă a arhitecturii din două stiluri. Vei avea în vedere: forma, spațiul, elementele caracteristice, două opere de referință.</i></p> <p>a) <i>Renaștere</i></p>	<p>câte 1 p. pentru prezentarea formei arhitecturale; 1 p. pentru descrierea spațiului; 1p.pentru elemente caracteristice stilului; 2p.pentru două opere de referință</p> <p>Total 5 puncte</p>	<p>Renaștere – folosirea formelor de expresie ale antichității. Arhitectul Donato Bramante - construcții clare, armonice (perioada de apogeu a Renașterii, anul 1500). Sunt utilizate drept elemente de construcție: coloanele, pilaștrii, capitelluri, frontonul triunghiular, arcadele, cupole (Domul din Florența, Bazilica Sf. Petru din Roma). Altă tendință (țările nordice) îmbină elementele antice cu tradițiile medievale, unde predomină liniile verticale combinate cu ogivele gotice; se adaugă ornamentele/arabescurile (Spania). Arhitectura renascentistă este elaborată conform rigorilor matematice/numărului de aur, se dădea preferință formelor stabile: cubul, sfera. Fațadele: simetrie, ordine. Opere și autori de referință: Leon Batista Alberti: Palazzio Rucellai, Templul Malatestian; Filippo Brunelleschi: cupola Domului Santa Maria dei Fiore din Florența; Donato Bramante: Il Tempietto; etc.</p>
	<p>b) <i>Baroc</i></p>	<p>câte 1 p. pentru prezentarea formei arhitecturale; 1 p. pentru descrierea spațiului; 1p.pentru elemente caracteristice stilului; 2p.pentru două opere de referință</p> <p>Total 5 puncte</p>	<p>Baroc – curent de un dramatism intens (sec. XVII-XVIII), atingând efecte inedite prin prezentarea principiului spațiului infinit pentru arhitectură (biserica Il Gesu de Giacomo Barozzi da Vignola). Barocul a exprimat triumful statului și al bisericii, dar și al burgheziei seculare. Formele geometrice, precum elipsa și trapezul devin noua expresie a formulei baroce, precum și structurile complexe obținute din suprapunerea mai multor forme geometrice (cupola bisericii Sant Ivo alla Sapienza de Fr. Barromini). A mai cunoscut o renaștere târzie, la sfârșitul secolului al XIX-lea în Banat, Transilvania și Rusia. Teatral și exuberant, barocul a exprimat triumful statului și al bisericii, dar și al burgheziei seculare. Opere și autori de referință: Biserica Sant'Ivo alla Sapienza din Roma, Palatul Versailles etc.</p>

SUBIECTUL III (24 puncte)
Relația între formă și conținut

Nr. d/o	Item	Scor	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Identifică denumirile și autorii operelor din imaginile a), b), c):</i>	Câte 1p. pentru fiecare denumire corectă a operei; Câte 1p. pentru fiecare nume corect a autorului. Total 6 puncte	a) <i>Scamatorul/Șarlatanul</i> , Hieronymus Bosch b) <i>Trișorul cu asul de caro</i> , Georges de la Tour c) <i>Căsătoria la modă/Contractul nupțial</i> , William Hogarth
2.	<i>Stabilește stilul în care se încadrează fiecare operă prezentată în imaginile a), b), c):</i>	Câte 1p. pentru fiecare răspuns corect. Total 3 puncte	a) Renaștere b) Baroc c) Rococo
3	<i>Descifrează caracterul moralizator al picturilor prezentate în imaginile a), b), c), corelat cu limbajul plastic:</i> a)	2p. pentru descifrarea caracterului moralizator al picturii; 2p. pentru relatarea manierei de pictură a autorului; 1p. pentru elucidarea limbajului plastic în opera propusă. Total 5 puncte	<i>Scamatorul/Șarlatanul</i> , autor Hieronymus Bosch; tabloul ne călăuzește în lumea teatrului, suntem părtașii unui vodevil; compoziția este simplă, acțiunea se desfășoară la două capete ale unei mese masive de lemn. La un capăt, scamatorul prezintă trucuri cu niște bile, bufnița din coșul care îi atârnă la șold simbolizează lumea misterioasă a magiei negre. La capătul opus, figura cea mai importantă este neîncrezătorul (scepticul) păcălit, care poartă o cheie decorativă, simbol al bogăției. Călugărul din spatele lui, făcându-se că se uită la cer, îi sustrage punga cu bani. Figura călugărului-hoț este o aluzie la lăcomia clericilor. Un copil cască gura pe lângă sceptic, ține în mână o morișcă, ce indică că roata norocului se învârtă, e schimbător. Se evidențiază talentul zeflemist al lui Bosch; farsa grotescă medievală, în care clericii și credincioșii sunt supuși criticii în egală măsură.
	b)	2p. pentru descifrarea caracterului moralizator al picturii; 2 p. pentru relatarea manierei de pictură a autorului; 1p. pentru elucidarea limbajului plastic în opera propusă. Total 5 puncte	<i>Trișorul cu asul de caro</i> , autor Georges de la Tour; reprezintă tema jocului de cărți ca o tentă moralizatoare. Tensiunea, care domnește aici, jocul intrigant al privirilor, compoziția perfectă denotă tabloului o atmosferă ușor pesimistă și melancolică. Tânărul elegant îmbrăcat în curând va fi înșelat de cei trei complici (o curtezană, servitoarea ei și un jucător de cărți, care ascunde /scoate cărțile de sub centură). La Tour reușește să reprezinte minuțios broderiile, atlasul, penele etc.; naivul tânăr nu bănuiește că totul a fost aranjat/planificat dinainte.
	c)	2p. pentru descifrarea caracterului moralizator al picturii; 2 p. pentru relatarea manierei de pictură a autorului;	<i>Căsătoria la modă/contractul nupțial</i> , autor William Hogarth, acțiunea din tablou are loc într-un salon decorat cu picturile lui Tiziano și Caravaggio. Un arhitect cu un plan în mână privește pe fereastră clădirea a cărei construire a cauzat falimentul stăpânului casei. Acesta însă îi prezintă cu mândrie negustorului bogat (viitorul socru) arborele său genealogic. Mirele stă plictisit lângă proaspăta lui soție, care ascultă distrată explicațiile avocatului. Hogarth pictează deseori perechi de câini, de data asta câinii legați unul de altul, dar complet indiferenți reflectă imaginea tinerilor soți.

	1p. pentru elucidarea limbajului plastic în opera propusă. Total 5 puncte	
--	--	--

SUBIECTUL IV (15 puncte)

Relația între conceptele dominante în epocă și artele plastice

Nr. d/o	Item	Scor	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Realizează o analiză comparativă a picturii stilurilor baroc și rococo, prezentând câte o operă de referință pentru fiecare stil.</i>	1p. pentru definirea curentului artistic; 2p. pentru relatarea tematicii; 2p. pentru modalitatea de reprezentare a formelor. Total 5 puncte	Caracteristice <i>stilului baroc</i> sunt liniile diagonale de compoziție, care conferă senzația de mișcare, și utilizarea clarobscurului. <i>Stil grandios, dramatic</i> . Pictorii se apropie de lumea naturală. Exprimă exuberanța și vitalitatea spiritului. Pictori, precum: <i>Caravaggio „Chemarea Sfântului Matei”, Diego Velázquez „Meninele”, Peter Paul Rubens „Răpirea fucelor lui Leucip”, Rembrandt van Rijn „Rondul de noapte”</i> . <i>Pictura rococo</i> este o continuare a barocului, mai ales când ne referim la jocul de umbre și lumini și la mișcarea compozițională. Totuși, stilul rococo este mai <i>ludic</i> , chiar <i>inclinat către frivolitate</i> . Printre artiștii rococo se remarcă Antoine Watteau „Îmbarcarea spre insula Citera”, cunoscut în special pentru imaginile sale diafane, eterice, cu amanți îmbrăcați elegant. La fel de frecvente erau și scenele idilice, pastorale și mitologice, unde apăreau femei grațioase și nonșalante și amintim aici artiști ca: <i>François Boucher „Toaleta zeiței Venus”, Jean-Honoré Fragonard „Leagănul”, Jean Siméon Chardin „Pisica de mare” etc.</i>
2.	<i>Realizează o paralelă între pictura neoclasică și romantică, evidențind deosebiri la nivel de viziune și limbaj plastic.</i>	1p. pentru definirea curentului artistic; 2p. pentru relatarea tematicii; 2p. pentru modalitatea de reprezentare a formelor. Total 5 puncte	Pictura neoclasică a urmat tezele germanului <i>Winckelmann</i> , care a stimulat generații de artiști din întreaga Europă. Cei mai reprezentativi: francezul <i>Jacques-Louis David (Marat asasinat)</i> germanul Anton <i>Rapfael Mengs</i> . Pictura neoclasică inspirată din arta antică (sculptura antică romană). Accentul fiind pus pe desen, pe descoperirile arheologice (Roma/Pompei), culoarea fiind subapreciată, tendința spre formula estetică a academismului, aspirația și idealul către spiritualitatea clasicismului antic. Tematica tablourilor neoclasiciste: mitologia greacă și romană, idealuri revoluționare, subiecte istorice contemporane. Pictura romantică a adus subiecte eroice contemporane de mare tensiune, teme istorice, conflictele violente, tragedia războiului, eroi antagoniști, compoziții cu multe personaje, accente dramatice. Pictura: compoziția istorică, mitologică, religioasă; pictura de gen; portretul; peisajul. Alegorii și simboluri, trăiri pasionate, ansambluri tragice sunt redată de pictorii: <i>Jean-Antoine Gros (Napoleon vizitând câmpul de luptă de la Eylau), Theodore Gericault (Pluta Meduzei), Eugen Delacroix (Libertatea conducând poporul pe baricade)</i> . Pictura romantică este o reacție contra clasicismului, se caracterizează prin afirmarea culorii ca expresie plastică majoră, persistă dinamica sentimentelor.
3.	<i>Describe modul de reprezentare a lumii în pictura postimpresionistă, având în vedere: spațiul, forma, lumina și culoarea.</i>	1p. pentru descrierea tematicii; 1p. pentru descrierea tehnicilor și materialelor de lucru; 1p. pentru descrierea spațiului; 1p. pentru descrierea formei; 1p. pentru descrierea luminii, culorilor. Total 5 puncte	Pictura postimpresionistă —reacție contra impresionismului/neoimpresionismului, reformularea conceptelor de formă. Prin contribuția postimpresioniștilor s-a stabilit: <ul style="list-style-type: none"> • principiul constructivismului și principiul modulării cromatice, spațiul plastic pictural, picturalitatea, gradarea cromatică (Paul Cézanne); • secvențialitatea, cadrajul cinematografic, efectele luminii artificiale (Degas); • monumentalismul, relația decorativ-picturală (Gauguin); • expresionismul cromatic, masa de culoare, tușele cromatice (Van Gogh); • dinamica spațiului plastic (Toulouse-Lautrec)

SUBIECTUL V (16 puncte)**Interpretare iconografică și iconologică a unui stil sau a creației plastice**

Nr. d/o	<i>Elaborează un eseu cu genericul: „Creația artistică și cercetarea științifică – tangențe și interferențe”</i> În elaborarea eseului te vei referi la:	Scor total 16 puncte				
		1.	două perioade istorice în care raportul creație artistică – cercetare științifică este definitiv.	L	0	1
2.	două stiluri sau activitatea plastică a doi artiști care își bazează creația artistică pe cercetarea științifică.	L	0	1	2	3
3.	elemente de influență ale creației artistice asupra cercetării științifice.	L	0	1	2	3
4.	actualitatea/perspectivile/viziunea proprie față de relația artă – știință.	L	0	1	2	-